

Yhteisillä linjoilla

FINGRIDIN LEHTI MAANOMISTAJILLE | 2023

Kantaverkko vahvistuu

Fingrid investoi seuraavan 10 vuoden aikana 4 miljardia euroa kantaverkkoon.

Lunastuskorvaukset puhututtavat

Laki määrittelee korvaustason.

Kestävää kasvua

Vihreä siirtymä tarjoaa mahdollisuuden menestystarinaa, mutta vaatii ajattelutavan muutosta.

Maanomistajia kuullaan

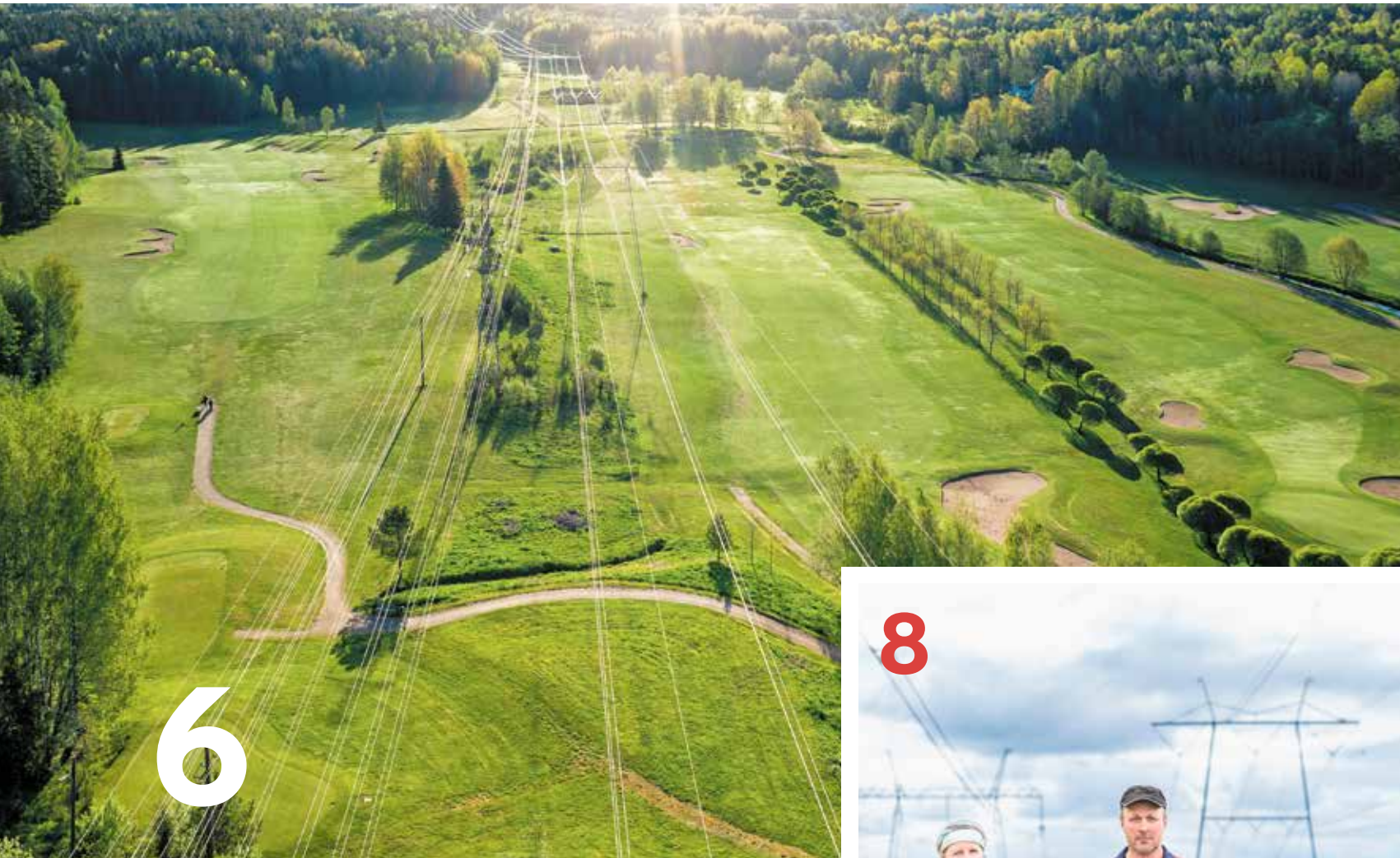
Voimajohtoreitin suunnitteluvaiheeseen kannattaa osallistua.

Voimajohtoalueesta kehittyi hiehojen ja lampaiden viihtyisä laidun

FINGRID

FINGRID

6

- 4 FINGRID INVESTOI**
Neljän miljardin investoinnilla Suomeen rakennetaan puhdasta ja turvallista sähköjärjestelmää.
- 6 VIHREÄ SIIRTYMÄ**
Irtautuminen fossiilista polttoaineista on parhaimmillaan uuden kasvun veturi.
- 8 PERINNEYMPÄRISTÖT**
Voimajohtoalueesta tuli hiehoille sekä lampaille viihtyisiä laidun ja paimenkoirille mieluista työpaikka.

- 10 LUNASTUSKORVAUKSET**
Fingrid maksaa lain määrittelemät korvaukset maanomistajille uusien voimalinjojen rakentamisesta.
- 12 ENERGIANSÄÄSTÖ**
Suomalaiset ovat energiaviihdyttäneet kansaa, ja jo alakouluissa opetellaan käyttämään sähköä säästeliäästi.
- 14 VOIMAJOHTOHANKKEET**
Maanomistajan kannattaa seurata voimajohtohankkeen suunnittelua alusta alkaen.

MAARIT LAHIKAINEN

8

Fingrid on suomalaisten kantaverkkoyhtiö

FINGRID on Suomen sähkönsiirron kantaverkkoyhtiö, joka vastaa sähkönsiirtojärjestelmän toimivuudesta maassamme. Tehtävämme on huolehtia siitä, että yhteiskunta saa häiriötöntä sähköä.

TEHTÄVÄNÄMME ON luotettava sähkönsiirto kustannustehokkaasti, kantaverkon kehittäminen vastaamaan tulevaisuuden tarpeita sekä sähkömarkkinoiden edistäminen. Kantaverkossa siirretään sähköä 110, 220 ja 400 kilovoltin suurjännitejohdoissa voimalaitoksista paikallisille sähköasemille ja suuriin teollisuuslaitoksiin. Sähkön tuotannon ja kulutuksen on oltava jatkuvasti tasapainossa.

Yhtiömme lakisääteinen tehtävä on pitää tästä huolta

24/7

Mitä pidit tästä lehdestä?

Anna palautetta: viestinta@fingrid.fi

Yhteisillä linjoilla

Fingrid Oyj:n lehti maanomistajille

JULKAISIJA
Fingrid Oyj, fingrid.fi

PÄÄTOIMITTAJA
Annemari Backman, annemari.backman@fingrid.fi

TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ
Hanna-Kaisa Liikainen, hanna-kaisa.liikainen@fingrid.fi

TOIMITUS
p. 030 395 5226, fax 030 395 5196,
postiosoite
PL 530, 00101 Helsinki,
käyntiosoite
Läkkisepäntie 21, 00620 Helsinki

SISÄLLÖNTUOTANTO
Legendium
AD Laura Ylikahri
tuottaja Susanna Haanpää

KANNEN KUVA
Maarit Lahikainen

PAINO
Lehtisepät Oy

PAINOS
66 000 kpl

FINGRID

SEURAA SOMESSA

[in](#) [@](#) [t](#) [v](#) [f](#)

fingridlehti.fi ja fingrid.fi

LAURA VESA

Kolikon kaksi puolta

Eurooppalaisten energiatoimijoiden näkökulmasta kulunut 1,5 vuotta on ollut poikkeuksellista aikaa.

Venäjänsä hyökkäyssota Ukrainaan ja siitä seuranneet pakotteet aiheuttivat epävarmuutta Suomen ja koko Euroopan energiatilanteeseen. Kun Olkiluoto 3:n käyttöönotto kotimaassa ei edennyt odotetulla tavalla, riskit kasvoivat entisestään.

Fingrid ja muut alan toimijat pohtivat yhdessä ja erikseen, miten sähkö saadaan riittämään talven yli. Samaan aikaan tarkistettiin toimintamalleja siltä varalta, että sähköä ei riittäisikään ja luotiin valmiuksia mahdollisten kiertävien sähkökatkojen varalle.

Sähköpulaan ei viime talvena onneksi jouduttu, vaan oma sähköntuotantomme ja tuontisähkön määrä riittivät kattamaan kulutuksen. Kriittisimmillä hetkillä auttoi olennaisesti, että Suomen oma tuotanto toimi täydellä teholla, saimme apua muista Itämeren alueen maista ja kaikki suomalaiset laskivat yksissä tuumin sähkönkulutustaan.

Tällä hetkellä tulevaisuutemme näyttää valoisalta. Viimeistään ensi vuonna Suomi on sähköntuotannossa täysin omavarainen vuosisatasolla tarkasteltuna. Meillä on myös erinomainen mah-

dollisuus houkutella maahan sähköä käyttävää teollisuutta, mikä tarkoittaa merkittäviä investointeja, uusia työpaikkoja, kasvavia verotuloja ja edullista sähköä.

Tuulivoiman ja muun uusituvan energiantuotannon lisääntyminen edellyttää uusia kantaverkon voimajohtoyhteyksiä ja sähköverkon stabiiliutta tukevia ratkaisuja. Käynnissä on myös lukuisia tuulivoiman liityntäjohtojen hankkeita.

” Sähköpulaan ei viime talvena onneksi jouduttu.

Kolikon kääntöpuolella ovat maanomistajille harmia ja haittaa aiheuttavat käyttöoikeuden lunastukset. Julkinen keskustelu voimajohtojen maankäyttövaikutuksista ja erityisesti lunastuskorvauksista on ollut vilkasta ja kovaaäänistäkin.

Avoin vuorovaikutus ja erilaisten ajatusten kuuleminen on tässäkin asiassa tärkeää. Uskon, että se auttaa meitä välttämään väärinymmärryksiä ja ymmärtämään toisiamme paremmin. Siksi tämäkin julkaisu on nyt käsissäsi.

Antoisia lukuhetkiä!

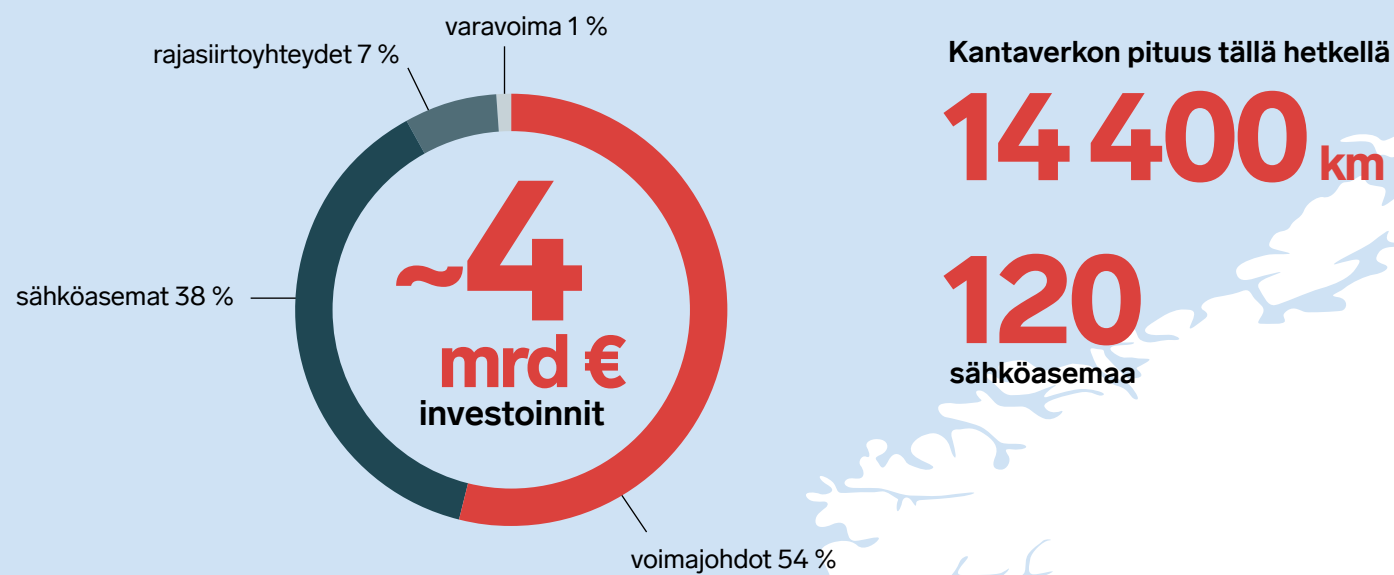
Mika Penttilä
yksikön päällikkö, maankäyttö ja ympäristö Fingrid

LISÄÄ KAPASITEETTIA KANTAVERKKOON

Fingrid investoi kantaverkkoon seuraavan kymmenen vuoden aikana ennätyselliset neljä miljardia euroa. Investoinneilla rakennetaan Suomelle puhdasta ja turvallista sähköjärjestelmää sekä mahdollistetaan vihreää tulevaisuutta ja Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamista.

KOONNEET JUHANI TONTERI, LAURI LAHTINEN, MIKA PENTTILÄ JA KEIJO VÄLIMAA / INFOGRAFIKKA LAURA YLIKAHRI

TEKSTI MARJO TIIRIKKA

Rakentamisen vaikutukset maanomistajille

Lisääntyvät investoinnit kantaverkkoon vaikuttavat yhä useampiin maanomistajiin. Heitä kuullaan jo hankkeen alkuvaiheessa ympäristövaikutusten arvioinnin eli YVA-menettelyn aikana.

Tavoite ilmastoneutraalista Suomesta merkitsee päästöttömän sähkön tuotannon ja kulutuksen huimaa kasvua tulevina vuosina. Energian- tuotannosta kasvaa eniten tuulivoiman osuus, mikä lisää merkittävästi kantaverkon investointitarvetta.

Uusien voimajohtojen rakentaminen edellyttää aktiivista vuorovaikutusta maanomistajien kanssa.

Fingrid on maanomistajiin yhteydessä ensimmäisen kerran jo YVA-menettelyn aikana, jolloin selvitetään hankkeen luonto- ja maisemavaikutukset.

”Maanomistajia kuullaan siis jo heti hankkeen alkuvaiheessa. Tästä voimajohdon

rakentamiseen menee vielä vuosia”, asiantuntija **Jenni-Julia Saikkonen** Fingridistä kertoo.

Voimajohtojen suunnittelussa punnitaan vaikutuksia maanomistajiin, elinkeinoihin, luontoon ja maisemaan. Jos reittivaihtoehtoja on useita, pyritään valitsemaan vähiten haitallinen vaihtoehto.

UUTTA EI AINA TARVITSE RAKENTAA

Maanomistajaa saattaa askarruttaa voimajoh- tojen terveys- ja ympäristövaikutukset. Eniten kysymyksiä herättävät kuitenkin lunastus- ja korvausasiat.

”Pääosin maanomistajat ovat olleet tyytyväisiä saamiinsa korvauksiin. Lunastuskorvausten

oikeasta tasosta kertoo se, että päätöksistä valit- taan erittäin harvoin maaomikeuteen”, Saikkonen kertoo.

Tällä hetkellä pohjoisesta etelään kulkee viisi siirtolinjaa. Johtaja **Timo Kiiverin** mukaan mää- rä pitäisi tuplata tai jopa triplata.

Uutta ei kuitenkaan rakenneta, ellei ole pakko.

”Teknologian kehittyminen lisää vaihtoehto- ja. Esimerkiksi tuulivoimaliittynöissä voidaan tulevaisuudessa hyödyntää dynaamista kuor- mitettavuutta: kovat tuulet viilentävät johti- mia, jolloin samasta verkosta saadaan revittyä enemmän irti, eikä uutta linjaa tarvitse rakentaa”, Kiiveri kertoo.

Voimajohtohankkeiden toteuttaminen tulee edellyttämään:

7

miljoonaa henkilötyötuntia

3 500 km
uutta voimajohtokäytävää

5 300 km
uutta voimajohtoa, josta

44 % nykyisen johdon rinnalle

36 % nykyiselle johtokadulle

20 % uudelle johtokadulle

41 500 km
110 ja 400 kV -johtimia
= **30** kertaa Suomen päästä päähän

11 200
uutta pylvästä

~180
sähköasemahanketta
45 uutta sähköasemaa

Suomen metsäpinta-ala

23 000 000 ha

Fingridin voimajohtoalueet

60 000 ha

josta metsää noin

80 %

Uusien investointien edellyttämä johtoalue

10 000 ha

josta metsää noin

8 000 ha

MUUTOS, MAHDOLLISUUS JA ME

Vihreä siirtymä on muutos kohti ekologisesti kestäväää taloutta ja kasvua – mutta myös mahdollisuus luoda Suomelle uudenlainen menestystarina. Vastuu vihreästä siirtymästä kuuluu meille kaikille ja jokainen voi vaikuttaa siihen.

TEKSTI VESA VILLE MATTILA / KUVA FINGRID

Suomi tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä. Taival tähän tavoitteeseen edellyttää vihreää siirtymää, jossa avainasemaan nousevat niin vähähiiliset kuin kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuuttakin edistävät ratkaisut palveleluineen.

”Kaksi kolmasosaa Suomen kasvihuonekaasupäästöistä voidaan jyvittää tavallisille ihmisille. Päästöt aiheutuvat arkisista asumisen, liikkumisen, syömisestä ja ostamisen valinnoista”, sanoo Sitran projektijohtaja **Markus Terho**.

ARKISIA ASIOITA JA VALINTOJA

Vihreä siirtymä siis kyseenalaistaa kulutustottumuksenne, ajatusmallinne ja tapamme toimia.

Kenenkään ei silti tarvitse mullistaa elämäänsä eikä pelkästään pihistä tai luopua jostakin. Jokainen voi löytää itselleen sopivimman yhdistelmän pieniä muutoksia, jotka parantavat elämänlaatua ja tuovat arkeen jotain uutta, mutta samalla pienentävät kulutusperusteisia päästöjä.

”Esimerkiksi lihansyömistä tai autoilua ei tarvitse kokonaan lopettaa. Parhaimmillaan monet valinnat voivat kuitenkin säästää rahaa ja aikaa, vähentää arjen sähellystä, pienentää päästöjä, lisätä oman elämän hyvinvointia ja vaikka kohentaa kuntoa”, Terho luettelee.

Maaseudulla vihreän siirtymän uudet energiaratkaisut – esimerkiksi maa- ja ilmalämpöpumput

ja aurinkoenergiajärjestelmä – vahvistavat asumisen omavaraisuutta ja kiinteistön arvoa. Lisäksi energiakustannukset pysyvät kurissa.

OIKEUDENMUKAISESTI JA YHDENVERTAISESTI ETEENPÄIN

Suurin osa hiilineutraaliuden toteutumisen mahdollistavista teknologioista ja vaihtoehdoista on jo olemassa, mutta ne eivät vielä edusta valtavirtaa. Siksi tarvitsemme oikein suunnattuja ja oikeudenmukaisia kannustimia.

”On ymmärrettävä, mitä valintoja ihmiset pystyvät helposti tekemään”, Terho painottaa.

”Toisaalta tulee selvittää, mitkä valinnat aiheuttavat isoimpia haasteita ja millaisia nämä haasteet ovat. Kun ne tiedetään, valtio ja yritykset voivat eri tavoin tukea vihreää siirtymää edistäviä toimenpiteitä, tuotteita ja palveluita.”

Esimerkkeinä haasteiden helpottamisesta Terho mainitsee valtion myöntämät tuet öljylämmityksestä luopumiseen ja sähköautoiluun siirtymiseen.

”Jatkossa kaikki kotitalouksien todennetut päästövähennykset tarvitsisivat yhdenvertaisen kohtelun. Merkityksellisintä on päästöjen vähentäminen, eivät niihin johtavat keinot.”

KASVUA KOKO SUOMEEN

Irtautuminen fossiilista polttoaineista kääntää ilmasto- ja ympäristöhaasteen myös mahdol-

SUOMEN SUURI SÄHKÖISTYMINEN

Fingridille vihreä siirtymä merkitsee Suomen sähköistymistä. Tulevaisuudessa sähköä tuotetaan, kulutetaan ja siirretään enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

LUOTETTAVAT sähköverkot ovat tärkeimpiä tekijöitä vihreän siirtymän ja uusien teollisten hankkeiden edistämiseksi. Fingridillä on tällä hetkellä käynnissä noin 100 eri vaiheissa olevaa kantaverkkohanketta.

”Sähköä pitää siirtää tuotantoalueilta kulutuksen käyttöön. Suomessa tämä tarkoittaa esimerkiksi siirtoa pohjoisesta ja länsirannikolta etelään”, kiteyttää Fingridin toimitusjohtaja **Jukka Ruusunen**.

Niin kantaverkon suunnittelussa ja rakentamisessa kuin sen käytössä ja kunnossapidossa Fingrid ottaa huomioon maanomistajat ja muut asianomaiset tahot.

”Olemme aktiivisesti vuorovaikutuksessa heidän kanssaan ja viestimme avoimesti Fingridin hankkeista. Teemme myös maankäyttö- ja ympäristövaikutuksiin liittyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa. Taannoin esimerkiksi kehitimme pelloilla käytettävän voimajohtopylväsmallin, joka minimoi maanviljelylle aiheutuvat haitat”, Ruusunen mainitsee.

”
Parhaimmillaan
monet valinnat voivat
säästää rahaa ja
aikaa, lisätä oman
elämän hyvinvointia
ja vaikka kohentaa
kuntoa.”

lisuudeksi. Vihreä siirtymä on parhaimmillaan uuden kasvun veturi sekä kestävä talouden ja tulevaisuutta kohti suuntaavan elinkeinoitoiminnan pohja.

Suomessa oli toukokuun lopussa vireillä noin 85 miljardin euron arvosta vihreän siirtymän investointeja.

Isoimmat hankkeet liittyvät vetytalouteen, akkuteollisuuteen ja tuulivoimaan. Ympäri Suomea kaavailaan myös monia kestäväään tulevaisuuteen suuntaavia materiaali- ja energiateollisuuden sekä palvelualojen hankkeita.

”Investoinnit tuovat maanlaajuisesti yritystoimintaa ja työtä, kun hankkeet etenevät suunnitteluvaiheesta toteutukseen ja toiminnan pyörittämiseen. Uusia työpaikkoja syntyy samalla

paikallisten palveluiden ja pk-teollisuuden puolelle”, arvioi Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n johtava asiantuntija **Kati Ruohomäki**.

Vihreän siirtymän isot investoinnit tukevat kuntien ja valtion taloutta verotulojen myötä. Ne puolestaan mahdollistavat muun muassa terveydenhuollon, hyvinvointirakenteiden ja koulutuksen kehittämisen.

OMASTA OSAAMISESTA HUOLEHDITTAVA

Ruohomäki muistuttaa, että vihreää siirtymää toteuttavat energiaratkaisut vaikuttavat sekä sähköä käyttävän teollisuuden kustannuksiin että kuluttajien kukkaraan.

”Uusiutuvan tuuli- ja aurinkovoiman yleistäminen yhdistettynä päästöttömään ydinvoimaan

turvaa Suomessa Euroopan edullisimpiin kuuluvan sähkön.”

Kun hiilijalanjäljen pienentämiseen, tuotteiden pitkäikäisyyteen ja tehokkaaseen kierrätykseen keskittyvä ympäristötehokkuus saadaan Suomessa yhdistettyä innovointiin ja tuottavuuteen, olemme kansainvälisestikin vahvoilla.

Koska vihreä siirtymä vaikuttaa koko maailmaan, kehityksen kärjessä kulkeville maille tarjoutuu uudenlaisia vientimahdollisuuksia. Maaliin pääsee monia polkuja pitkin, mutta vastuu jakautuu jokaiselle.

”Kaikkien kannattaa esimerkiksi huolehtia omasta ammatillisesta osaamisestaan ja pysymisestäään kasvavan digitalisaation tahdissa”, Ruohomäki toteaa.

Naudat laiduntavat, KOIRAT PAIMENTAVAT

Matti Tuhkalaisen hiehot pitävät huolta voimajohtoalueen maisemanhoidosta ja monipuolisen niittylajiston elintilasta. Fingridin perinneympäristöjen hoidon tuki auttoi aloittamaan laidunnuksen.

TEKSTI KATARIINA KRABBE / KUVAT MAARIT LAHIKAINEN

Mikkiläinen luomumaitotilallinen **Matti Tuhkalainen** osti parikymmentä vuotta sitten palstan Leinakka-lampeen pistävältä Leinakanniemeltä, jota kaksi voimajohtolinjaa halkoi pituussuuntaan. Kymmenen vuotta sitten tuli vielä kolmaskin linja. Voimajohtoaluetta on yhteensä seitsemän hehtaaria.

Tuhkalaisen puolisoilla, **Ann-Mari Lintusella**, on oma pieni lammastila Rantasalmella, ja hän on ollut jo pidempään innostunut perinnebio-topeista.

"Mietimme voimajohtoalueen vuokraamista toisaalta, kun saimme ahaa-elämyksen: Matilla on omakin alue, joka olisi helppo aidata laidunmaaksi - kilometrin aidalla saisimme 20 hehta-

ria laidunmaata, sillä voimajohtoalueen lisäksi niemellä on metsääkin", Lintunen sanoo.

Voimajohtoalueella kasvoi vesakkoa, mutta siellä oli myös paljasta kalliota, katajia, soistunutta luhtaa ja monipuolinen niittylajisto, jota leviävät sananjalat uhkasivat tukahduttaa. Lisäksi alueella oli jonkin verran maisemallista merkitystä vastarannalta katsottuna. Näin ollen

”
Alue tuntuu nyt ihan eri tavalla omalta kuin ennen ja näyttää hienolta omaan silmään.

se täytti Fingridin perinneympäristöjen tuen kriteerit.

"Fingrid oli raivaamassa vesakkoa alueelta vuonna 2019, joten päätimme hakea teukea siten, että voisimme aloittaa laidunnuksen sen jälkeen. Maa- ja kotitalousnaisten asiantuntija kävi katsomassa alueen ja laati hoitosuunnitelman puolestamme", Lintunen kertoo.

Hiehot pääsivät laitumelle ensimmäistä kertaa kesällä 2020 ja ovat olleet siellä sen jälkeen joka kesä. Maisema on avartunut, vesakkoa kasvaa vähemmän kuin ennen ja eläimet ovat hoitaneet myös ranta- aluetta syömällä kaislikonkin.

Tänä vuonna alueelle pääsi ensimmäistä kertaa lampaitakin, jotka ovat innokkaampia vesakon-syöjiä.

"Alue tuntuu nyt ihan eri tavalla omalta kuin ennen ja näyttää hienolta omaan silmään. Nyt se on yksi parhaiten tuntemistani maaplänteistä peltojen ohella. Käyn siellä jatkuvasti, eikä se ole enää joutomaata", Tuhkalainen sanoo.

KOIRAT HELPOTTAVAT TYÖTÄ

Matti Tuhkalaisen ja Ann-Mari Lintusen paimenkoirat - bordercolliet, joita on yhteensä yhdeksän - ovat korvaamaton apu voimajohtoalueella ja metsälaitumilla, joita Tuhkalaisella on yhteensä 50 hehtaarin verran.

"Laidunuksesta ei tulisi mitään ilman koiria. Ne auttavat etsimään hiehot laajalta alueelta, kokoavat ne ja mahdollistavat lastauksen kuljetusvaunuun", Tuhkalainen sanoo.

Koirat auttavat myös valvomaan karjan kuntoa - niiden ansiosta on helpompi nähdä, ovatko kaikki naudat kunnossa tai onko joku niistä kiimassa. Pitkälle koulutettujen koirien avulla voidaan myös hakea yksittäisiä lehmiiä lypsylle tai siemennykseen, ja ne ovat hallittavissa pitkilläkin etäisyyksillä.

"Koirat kommunikoivat nautojen kanssa eläintasolla, ja kohtelevat niitä fiksummin kuin ihmiset", Lintunen toteaa.

Paimenkoirista on hyötyä myös navettatoisissa. "On myös psyykkisesti tärkeää, ettei navetta-töihin tarvitse lähteä yksin tai vaikka äreän teinin kanssa. Koira on aina innokas ja valmiina lähtemään päivän töihin."

EM-KISAT OMILLA PELLOILLA

Sekä Tuhkalainen että Lintunen ovat Suomen Paimenkoirayhdistyksen aktiiveja. Tuhkalaisen mailla järjestetään ensi syksynä nautapaimenuksen Euroopan mestaruuskilpailut, joita yleisö on tervetullut seuraamaan.

Kilpailussa koira tekee sarjan tehtäviä, esimerkiksi paimentaa joukon nautoja rauhallisesti ja hallitusti yhtenä ryhmänä kohti ohjaajaa, tai erottaa ja kasaa ne uudestaan kokoon. Koirat eivät hauku, vaan paimentavat omalla liikkeellään ja silmillään. Aggressiivisesta käytöksestä diskataan aina, oli kyseessä sitten koira tai ihminen.

"Lajin ideana on edistää ammattitaitoa ja eläinten käsittelytaitoa - motivoida ihmisiä treenaamaan koirien kanssa. Lisäksi tällä tavalla voidaan tuoda esille koirien kyvyt ja se, minkä tasoisia jalostuskoirien pitää olla", Lintunen sanoo.

Kansainvälisellä tasolla melko uutta lajia on harrastettu Suomessa parikymmentä vuotta, ja myös Ruotsi ja Ranska ovat lajissa vahvoja. EM-kisat ovat tänä vuonna ensimmäistä kertaa Suomessa - ne ovat lajin kolmannet arvokisat tähän mennessä. Kolmipäiväiset kisat pidetään 6.-8.10. Mikkelin Vehmäsylässä.

MONTA TAPAA HYÖDYNTÄÄ VOIMAJOHTOALUEITA

VOIMAJOHTOALUEITA voidaan käyttää laidunnuksen lisäksi monella muullakin tavalla: alueita voi hyödyntää taloudellisesti, tai tavoite voi olla luonnon monimuotoisuuden tai maisemallisten arvojen edistäminen.

Voimajohtoalueelle voi esimerkiksi perustaa kosteikon tai riistapellon, siellä voi kasvattaa pölyttäjille sopivia kukkia tai vaikka joulukuusia, tai sieltä voi kerätä luonnontuotteita. Alueen voi myös vuokrata viljelypalstoiksi.

Fingrid on kerännyt yhteistyössä Maa- ja kotitalousnaisten ja Metsäkeskuksen kanssa vinkkejä voimajohtoalueen hyödyntämisestä ideakorteiksi. Niissä on myös neuvoja, miten ideoita voi toteuttaa käytännössä.

Tähän mennessä kortteja on julkaistu yhdeksän, ja ne löytyvät sähköisenä Fingridin nettisivuilta www.fingrid.fi/ideakortit.

Lisätietoja perinneympäristöjen hoidon tuesta www.fingrid.fi/perinnekohteet.

Fingrid

1. TOTEUTTAA sähkömarkkinalain mukaista julkista tehtävää
2. EROAA niistä toimijoista, jotka rakentavat voimajohtoja taloudellisin perustein
3. PITÄÄ lähtökohtana, että lunastuslain tulee taata maanomistajalle täysi korvaus
4. NOUDATTAA eduskunnan lailla säättämiä periaatteita lunastuskorvauksen osalta.

LUNASTUSKORVAUS

Kohteesta

- ✓ johtoauekan maapohja
- ✓ reunavyöhykkeen maapohja
- pylväsasiat
- rakennukset
- rakennelmat
- muut

Vahingosta

- ✓ puuston ennenaikainen hakkuu
- ✓ taimikon menetys
- sadon menetys
- ✓ tuulenkaadot
- ✓ muut, esim. hukkaan menneet metsänparannustyöt

Haitasta

- pylväshaitta
- kulkuhaitta
- ✓ pirstoutumishaitta
- muut

lunastuslain mukainen täysi korvaus

✓ = metsämaalla määrittäviä korvauksia

Suomessa kuljetaan kohti hiili-neutraalia energiantuotantoa. Sen seurauksena rakennetaan kiihtyvällä tahdilla uusia tuuli- ja aurinkovoimaloita sekä siirtolinjoja, joilla voimat yhdistetään kantaverkkoon.

Jos maanomistajan tilukset sopivat tuuli- tai aurinkovoimalan käyttöön, maa-alasta tehdään vuokrasopimus ja maanomistaja saa vuosittaista vuokratuloa.

Voimalan ja kantaverkon väliset siirtolinjat taas voidaan perustaa pakkolunastamalla maan käyttöoikeus, jolloin maanomistajalle maksetaan lain määrittelemä kertaluonteinen korvaus. Voimajohtojen rakentajat eivät siis lunasta metsämaita omaan omistukseensa, vaan sen käyttöoikeuden.

Käyttöoikeudesta maksetaan lain mukaan käypä hinta maapohjasta, puiden ja taimikoiden menetyksestä, kulkuhaitoista sekä omistetun maan pirstaloitumisesta. Maanomistajalle korvataan siten hänelle välittömästi aiheutuvat kustannukset. Käytännössä korvaustason määrittää riippumaton lunastustoimikunta.

Fingrid on yksi toimija, joka lunastaa yksityisten omistamia maita rakentaakseen niille voimalinjoja. Se toteuttaa sähkömark-

kinalain alaista julkista tehtäväänsä, johon liittyy myös tuotantolaitosten liittäminen kantaverkkoon.

"Fingrid korvaa maanomistajille täyden korvauksen menetyksistä, joita tulee uusien linjojen rakentamisesta. Emme kuitenkaan määrittele korvaustasoa, vaan se on kerrottu tarkasti laissa", toteaa lunastusasioiden vanhempi asiantuntija **Mikko Kuoppala** Fingridistä.

LUNASTUSKORVAUSTA MAKSETAAN METSÄPOHJASTA JA PUUSTOSTA

Laissa määritelty, yksityiselle metsänomistajalle maksettava lunastussumma on sellainen, että sillä saisi hankittua uuden samankaltaisen metsäpalstan lunastetun tilalle.

"Täyden korvauksen periaatteella metsämaan lunastuskorvauksen keskiarvo on periaatteessa sama kuin metsäpalstan hinta keskimäärin muussakin kaupassa olisi", kertoo lunastus- ja arviointiosaston johtaja **Mauri Asmundela** Maanmittauslaitokselta.

Viime vuonna metsäpalstojen kauppohen keskihinnat olivat keskimäärin 1 250–6 556 euroa hehtaarilta niin, että Lapissa korvaus on pienin ja Uudellamaalla suurin. Koko maan mediaanihinta on noin 3 500 euroa hehtaarilta.

”Myös taimet ja niiden istutukseen käytetyt kustannukset huomioidaan.**”**

"Fingrid saattoi maksaa enemmän tai vähemmän sen mukaan, miten keskimääräiseen metsään linjat osuivat ja tehtiinkö puustosta erillinen vapaaehtoinen kauppa vai korvattiinko se osana lunastuskorvausta", Asmundela tarkentaa.

Metsäpalstojen tilastoidut kauppahinnat sisältävät puuaineksen, mutta koska metsämaan arvo vaihtelee merkittävästi puuston mukaan, jokainen tilus arvioidaan erikseen. Sähkölinjan alle saattaa osua arvokasta tukkimetsää tai tuore taimikko.

"Myös taimet ja niiden istutukseen käytetyt kustannukset huomioidaan. Nuoresta puustosta saa täyden myyntihinnan mukaisen puuainekorvauksen, ja lisäksi korvataan se odotusarvon menetys, että puu ei kasvanut täyteen mittaansa ja tuotto jäi saamatta", Asmundela selittää.

METSÄNOMISTAJAN LUNASTUSKORVAUKSET PUHUTUTTAVAT

Fingrid lunastaa maiden käyttöoikeuksia rakentaessaan voimalinjoja ja maksaa niistä Maanmittauslaitoksen määrittelemän korvauksen. Rakentamisen määrä on kasvanut Suomen siirtyessä puhtaaseen energiantuotantoon.

TEKSTI SUSANNA CYGNEL / KUVA FINGRID

MTK: MAANOMISTAJALLEKIN HYÖTY LUNASTAJAN SAAMASTA HYÖDYSTÄ

MAANOMISTAJALLA on oikeus esittää korvausvaatimus lunastustoimikunnalle, johon kuuluvat Maanmittauslaitoksen maanmittausinsinöörin lisäksi kaksi maallikkjäsentä. Lunastuslaki tosin määrää korvaamaan kaikki menetykset ja haitat, vaikka metsänomistaja ei vaatimusta esittäisikään.

Maankäytön asiantuntija **Juho Ikonen** Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, MTK:sta kertoo, että viime vuosina metsäalueiden lunastuk-

set ovat kuitenkin herättäneet voimakasta kritiikkiä maanomistajien keskuudessa, sillä maanomistaja menettää pakkolunastuksessa kyseisen kiinteistönsä kehittämismahdollisuudet.

"Nämä tuhannet linjakilometrit kulkevat yksityisten maanomistajien mailla, joten meneillään oleva vihreä siirtymä heijastuu vahvasti heihin", Ikonen kertoo.

"Voimalinjan seurauksena maanomistajalle tulee rajoituksia muun

muassa rakentamiseen ja maa-aineksen nostoon. Pahimmillaan linjaa varten lunastettava kaistale suoja-alueineen pirstaloi tai syö koko pienen metsätilan."

MTK:n mukaan lunastuslakia tuleekin päivittää niin, että maanomistajan saamissa korvauksissa huomioidaan lunastajan saama taloudellinen hyöty, esimerkiksi osuus liiketoiminnan tuotosta.

SÄHKÖN PÖRSSIHINTAA voi seurata Tuntihinta-sovelluksesta

Sähkön hinta on ollut kuuma keskustelunaihe kuluneen vuoden aikana. Kiinnostus on näkynyt myös Fingridin Tuntihinta-sovelluksen käyttäjämäärissä, jotka ovat moninkertaistuneet kuluttajien kasvavan kiinnostuksen myötä.

Pörssiinnat julkaistaan seuraavalle vuorokaudelle aina edeltävänä päivänä sähköpörssiessä, kuten Nord Poolissa. Fingrid ei ole sähkönyyjiä, eikä se käy kauppaa sähköpörssiä. Fingridin Tuntihinta-sovelluksen avulla jokaisella on kuitenkin mahdollisuus seurata pörssisähkön hintaa ja ajoittaa kulutustaan edullisemmille tunneille.

SÄHKÖNKULUTUKSEN SEURANTA onnistuu datahubin asiakasportaalista

Viime vuoden helmikuussa Suomessa otettiin käyttöön sähkön vähittäismarkkinoiden keskitetty tiedonvaihtojärjestelmä, datahub. Järjestelmään on tallennettu tietoa noin 3,8 miljoonasta sähkökäyttöpaikasta. Datahubin asiakasportaalista sinulla on mahdollisuus tarkastella oman sähkökäyttöpaikkasi tietoja ja seurata myös omaa sähkökulutustasi. Voit lukea lisää datahubista ja kirjautua asiakasportaalii osoitteessa www.fingrid.fi/datahub

Fingrid kannustaa lapsia oppimaan energiasta

FINGRID on ollut jo vuosia mukana valtakunnallisella energiansäästöviikolla ja tukenut Tokaluokkalaisten energiansäästöviikon viettoa. Viime vuonna Fingrid tuki kaikkiaan lähes 50 tokaluokkaa ympäri Suomen sponsoroimalla energiansäästöviikon oppimateriaalit. Yksi Fingridin tukemista koululuokista oli Haapahuhdan koulusta Riihimäeltä. Koulu on Vihreän lipun koulu, joten koulussa tehdään ja puhutaan paljon säästämisestä, kierrättämisestä ja sähköstä. Haapahuhdan tokaluokkalaiset piirsivät kuvan siitä, miltä puhdas tulevaisuus näyttää.

Energiansäästö innostaa

Kysyimme eri puolelta maata ajatuksia energiasta ja sen säästämisestä.

1. Mitä mielestäsi on puhdas energia?
2. Millaisia asioita olet tehnyt sähkön säästämiseksi?
3. Miten kauan selviytyisit ilman sähköä?

Petri Mikonsaari, Kesälahti:

1. Puhdasta energiaa on tuulivoimalla tai aurinkovoimalla tuotettu sähkö. Käytämme tuulivoimalla tuotettua sähköä. Näin myös maalämpömme on puhdasta, kun maalämpöpumpun käyttämä sähkö on puhdasta.
2. Säädimme talvella omakotitalon lämmitystä alas. Hankimme myös uuden leivinuunin ja olemme lisänneet puilla lämmittämistä. Sähkökulutuksemme on laskenut reippaasti.
3. Kesällä olisi helpompaa selviytyä ilman sähköä, mutta pärjäisimme kyllä varmaan talvellakin aika pitkään. Täällä maaseudulla on paljon tulisijoja, ja meillä on myös aggregaatti.

Johannes Tournon, Sastamala:

1. Luonnosta saatava eli vesi-, tuuli- ja aurinkoenergia on puhdasta energiaa. Meillä on kotona puhtaan energian sopimus.
2. Hankimme lattialämmityksen yhteyteen pari älytermostaattia, joiden avulla lämmitystä voi ajastaa tarkasti. Olemme hankineet myös ilmalämpöpumpun. Hankinnat ovat olleet oikein hyviä, sillä sähköä on säästynyt.
3. Pärjäisimme varmaan muutaman päivän, kun kotonamme on esimerkiksi takka. Mutta varmasti siinä tulisi kyllä vähän orpo olo, kun myös kaikki sähkön mukavuudet televisiosta ja puhelimesta alkaen olisivat pois pelistä.

Essi Kaakkuriniemi, Kuivaniemi:

1. Puhdasta energiaa ovat aurinko-, tuuli- ja vesivoima. 1950-luvun talossani on suora sähkölämmitys ja aurinkopaneelit. Uuteen taloon valitsin maalämmön. Toivon, että uusia puhtaita energiatapoja kehitetään – ydinvoima ei lukeudu suosikkeihini.
2. Olen ladannut sähkökulutusta seuraavan sovelluksen, pienentänyt lämmitystä, käyttänyt takkaa ja leivinuunia, harventanut saunomista ja vähentänyt valaistusta. Energiakulutus on lähes puolittunut.
3. Ilman sähköä pärjäisin niin kauan kuin otsalampussani tai puhelimesani riittää virtaa. Sähkö on ikäiselleni itsestäänselvyys. Pakon edessä talon, veden ja ruuan voi lämmittää puilla. Puhelimen voi ladata autossa, jos polttoainetta riittää.

Lasten ajatuksia energiasta

Loja, 14, Espoo:

”Puhdas energia ja tulevaisuus on sitä, että energiaa osataan säästää ja hyödyntää oikein, ja että sitä saataisiin myös tuotettua vain luonnonmukaisin ja fiksuin keinoin. Energiaa säästämällä myös luonto kiittää, ja sitä riittää enemmän ihmisille ympäri maailmaa, jottei jonkin synny energiapulaa tai -kriisiä. Energiaa voi säästää jopa pienillä arjen teoilla kuten valojen sammuttamisella, kodin lämmitystä seuraamalla tai käymällä lyhyemmissä suihkuissa. Tärkeintä on tiedostaa, mihin energiaa voi omassa toiminnassa mennä, ja miten sitä voisi ehkäistä.”

Aliisa, 13, Sodankylä:

”Energiaa pitäisi säästää, jotta sitä riittäisi kaikille. Sitä voi säästää laittamalla valot pois niistä huoneista, joissa ei ole, virta pois sellaisista laitteista, joita ei käytä, pesemällä täysiä pyykki- ja tiskikoneellisia, ei saa kuluttaa kuumaa vettä ja ei lämmitä sähkösaunaa liian usein.”

Onni, 8, Jyväskylä:

”Energiaa voi säästää laittamalla valot pois, eikä käytä tietokonetta paljoa. Siksi kannattaa säästää, koska se maksaa paljon. Puhdas energia on puhdasta, eikä se saastuta niin paljoa.”

Mila, 9, Espoo

”Puhdas energia on esimerkiksi aurin-golla tehtyä tai tuulesta hyödynnettyä. Energiaa ei ole loputtomasti, eikä sitä siksi kannata tuhlaa ja se myös maksaa. Voin osallistua energiansäästöön monella tavalla kotona.”

Maanomistajien ääni ajoissa kuuluviin

Fingrid kannustaa maanomistajia osallistumaan voimajohtohankkeisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tärkeimmät vaikutusmahdollisuudet ovat voimajohtohankkeen YVAn aikana ja yleissuunnitteluvaiheessa.

TEKSTI PÄIVI BRINK / KUVA TUOMAS HINKKANEN

Fingrid kertoo monissa kanavissa suunnitelmistaan rakentaa uusi voimajohto. Maanomistajan olisi hyvä seurata voimajohtohankkeen suunnittelua alusta alkaen, sillä reittisuunnitelma tehdään jo YVA-vaiheessa, eli ympäristövaikutusten arviointimenetelyn aikana.

YVA KARTOITTA HANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUKSIA

Voimajohtoreitin esisuunnitteluvaiheessa alkaa ympäristövaikutusten arviointimenettely. YVAn tavoite on löytää voimajohtolle ihmisten ja luon-

non kannalta sopivin reitti, jonka haitalliset ympäristövaikutukset ovat kokonaisuutena mahdollisimman pienet.

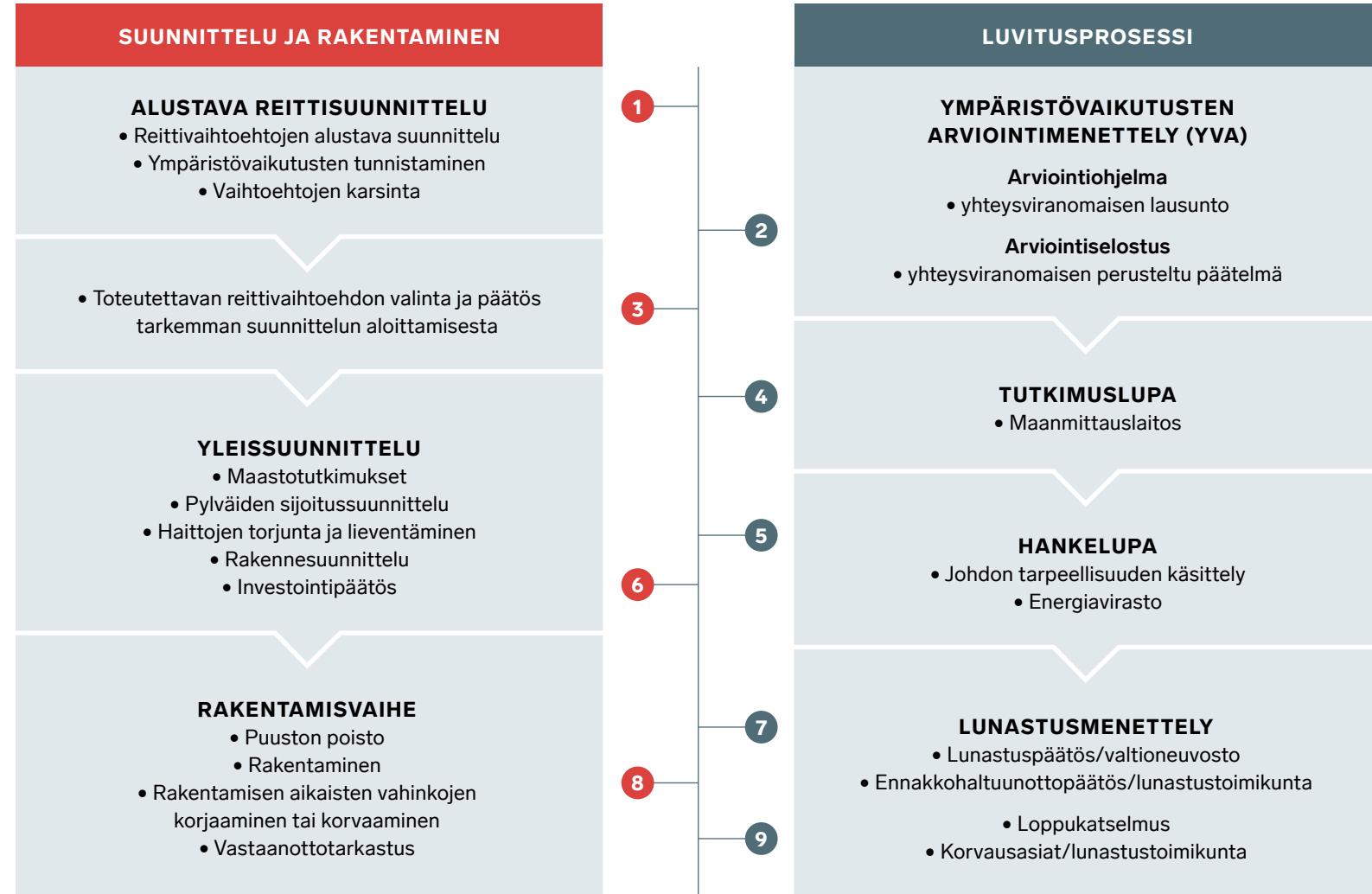
Ympäristövaikutusten arviointi toteutetaan yhteistyössä Fingridin, viranomaisten, YVA-konsultin asiantuntijatyöryhmän, maanomistajien ja kaikkien hankkeesta kiinnostuneiden kanssa.

YVA on lakisääteinen ja siitä vastaa YVA-yhteysviranomaisena paikallinen ELY-keskus, jolle virallinen palaute on annettava.

”Fingridille voi antaa suunnittelun kannalta tärkeäksi koettua palautetta johtoreiteistä kätevässä sähköisessä palautejärjestelmässä. Sen avulla

voi myös tutustua reitteihin tarkasti”, Fingridin vanhempi asiantuntija **Satu Vuorikoski** sanoo.

Arviointimenettely on kaksivaiheinen: ensin tehdään arvioinnin työsuunnitelma YVA-ohjelma ja sitten YVA-selostus, joka kokoaa arvioinnin tulokset. Niistä kummastakin maanomistaja voi antaa kirjallisen mielipiteen ELY-keskukselle, ja tuloksia käydään läpi myös yleisötilaisuuksissa, joista viestitään aktiivisesti kirjein sekä lehti-ilmoituksin. YVA-selostusvaihe päättyy yhteysviranomaisen antamaan perusteltuun päätelmään. Fingrid tekee tämän jälkeen reittivalinnan ja tiedottaa valinnasta verkkosivuillaan ja lehdistötiedotteella.

Voimajohtohankkeen kesto kaikkein vaiheineen on noin **5–8 vuotta**.

YLEISSUUNNITTELUVAIHEESSA LÄHETETÄÄN TIETOPAKETTI HANKKEESTA
Pari vuotta kestävässä yleissuunnitteluvaiheessa suunnitellaan lopullinen johtoreitti ja pylväspaikkien sijainnit.

Yleissuunnittelun alussa kaikille johtoreitin maanomistajille lähetetään infokirje, jossa kerrotaan urakoitsijan ja Fingridin vastuuhenkilöiden yhteystiedot sekä pyydetään maanomistajalta sähköpostiosoitetta ja puhelinnumeroa. Kirjeen mukana lähetetään tietopaketti hankkeesta. Tietoa on tarjolla myös Fingridin sivuilla olevassa kartta-palaute-palvelussa ja hankekohtaisilla sivuilla.

Maanomistajille tarjotaan ennakkosopimusta, jonka yleensä yli 80 prosenttia maanomistajista tekee. Samassa yhteydessä maanomistaja voi esittää mielipiteensä suunnitteluratkaisusta ja pylväspaikoista tai pyytää katselmusta. Ennakkosopimuksen tehneiden maanomistajien lunastuskorvaussum-

maan lisätään 10–15 prosenttia. Teknisen suunnittelun jälkeen siirrytään lunastuslupavaiheeseen.

”Maanomistaja voi antaa lausunnon lunastuslupahakemuksesta lupaviranomaiselle. Hankkeilla voi olla vaikutusta sekä maisemaan että ihmisten elinkeinoihin, ja maanomistajien toiveet pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan”, Fingridin rakentamispäällikkö **Keijo Välimaa** kertoo.

LUNASTUSMENETTELYN ALKAESSA KUTSU TOIMITUSKOKOUKSEEN

Lunastusmenettelyn kautta Fingrid hankkii käyttöoikeuden johtoalueelle.

Lunastustoimituksen alkukokouksesta tiedotetaan asianosaisille kutsukirjeellä. Lupahakemuksen käsittelevä työ- ja elinkeinoministeriö pyytää tarvittavat lausunnot viranomaisilta, kunnilta sekä niiltä asianosaisilta, jotka eivät ole antaneet suostumustaan etukäteen.

Lunastusluvan myöntää valtioneuvosto, ja siitä voi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

RAKENNUSVAIHEESSA MAANOMISTAJALLA JA URAKOITSIJALLA SUORA YHTEYS
Fingrid ja urakoitsija tiedottavat rakentamisen aloittamisesta maanomistajille.

Urakoitsijat sopivat maanomistajien kanssa kaikesta johtoalueen suuntautuvasta liikenteestä. Tässä vaiheessa pylväspaikkoihin ei enää voi vaikuttaa. Mikäli maanomistajalle tulee rakennusvaiheesta haittaa, se joko korjataan tai korvataan.

Jos maanomistaja on tyytymätön urakoitsijan toimintaan, häntä kannustetaan ottamaan yhteyttä Fingridiin. Loppukokouksessa lunastustoimikunta antaa korvauspäätöksen perusteluineen.

Fingrid tekee palautekyselyjä toimintatapojensa kehittämiseksi aina voimajohtohankkeen valmistuttua.

Eero Kujanen
asiantuntija, maankäyttö ja ympäristö
Fingrid

Haasteiden ratkominen on yhteistyötä

Maanomistajan luottamus Fingridiin ei useinkaan tule annettuna. Luottamus on rakennettava ja ansaittava. Julkisen tehtävämme vuoksi emme voi tulla julistamaan maanomistajille suurien taloudellisten hyötyjen ilosanomaa. Joudumme sen sijaan kertomaan, että suuremman edun vuoksi juuri sinun metsääsi joudutaan kaatamaan tai rakennuksen purkamaan.

Tämän vuoksi yhteistyön luominen ei useinkaan ole suoraviivaista. Arvostamalla maanomistajan tilannetta, henkilökohtaisella kuulemisella ja aidoilla vaikutusmahdollisuuksilla asiaan voidaan kuitenkin vaikuttaa. Rohkenen myös väittää, että muutos, jossa maanomistaja hyväksyy hankkeen sen vastustamisen sijaan, vaikuttaa ihmiseen absoluuttisesti positiivisemmin, kuin hankkeen kannattaminen vain sen hyväksymisen sijaan. Tämä muutos on myös oleellisesti vaikeampi.

Tässä piilee myös maanomistajayhteistyön henkilökohtainen merkityksellisyys. Palkitsevinta yhteistyössä usein

on, kun maanomistaja, joka on kauhuissaan hankkeesta ja hänelle tulevasta tappiosta, tulee kuulluksi, saa oikeaa tietoa ja on lopulta rauhallisin mielin siitä, että hänen omaisuutensa arvo on turvattu. Tähän lopputulokseen pääsemisen ei aina ole helppoa, monien väitteiden levitessä mediassa ja maanomistajien keskuudessa.

Haluankin muistuttaa, että tappiolla maanomistaja ei jää. Tästä pitää huolen lunastuslaki ja täyden korvauksen periaate, sekä Fingridin erinäiset korvauskorotukset.

Kehittämistä yhteistyössä on aina ja haasteita riittää. Vihreän siirtymän toteuttaminen tarkoittaa tuhansia kilometrejä uusia voimajohtoja. Lunastusmenettely koskettaa näin ollen useampia ja useampia maanomistajia, ja joitakin maanomistajia yhä uudelleen ja uudelleen. Meidän fingridiläisten tulee tehdä parhaamme sen eteen, että hanke sujuisi maanomistajan näkökulmasta mahdollisimman sujuvasti ja hyvässä yhteishengessä.

Hyvällä energialla. Yhdessä.

FINGRIDILÄISET muodostavat asiantuntijoiden yhteisön, joka ylläpitää ja turvaa Suomen sähköjärjestelmää ja vaikuttaa näin koko Suomen toimivuuteen. Viemme Suomea kohti uudenlaista, hiilineutraalia energiajärjestelmää. Työyhteisömme on avoin ja kannustava, ja se tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet henkilökohtaiseen kehittymiseen ja kouluttautumiseen. Lupaamme, että Fingrid on jatkossakin yksi Suomen parhaista työpaikoista.

Fingridillä on toimipaikkoja ympäri Suomen. Oletko sinä tuleva fingridiläinen? Tutustu työmahdollisuuksiimme urasivuillamme tyopaikat.fingrid.fi

 [@fingrid_oj](https://twitter.com/fingrid_oj) [Fingrid Oyj](https://www.linkedin.com/company/fingrid-oj) [Fingrid Oyj](https://www.youtube.com/channel/UCFingridOyj) [@fingridfi](https://www.facebook.com/fingridfi) [@Fingridoyj](https://www.instagram.com/Fingridoyj)

FINGRID